

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 26P/62/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224201849
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Rajňák
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224201849.2

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II sudcom JUDr. Petrom Rajňákom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. J., narodená XX.XX.XXXX, bytom J. - G. J., toho času bytom D. XX, XXXX J., C. O., matky: W. O., narodená XX.XX.XXXX, bytom J.-G. J., a otca: R. J., narodený XX.XX.XXXX, bytom Na Ú. XXXX/XX, J., v konaní o návrhu navrhovateľky: C. G., narodená XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX, J., toho času bytom D. XX, XXXX J., C. O., adresa na doručovanie J. XX, J., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- Súd vyhlasuje, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavuje.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka: C. G., narodená XX.XX.XXXX (ďalej len „navrhovateľka“) sa návrhom zo dňa 06.06.2024 domáhala zverenia maloletého dieťaťa: E. J., narodená XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletá“) do jej náhradnej osobnej starostlivosti, ako aj nariadenia neodkladného opatrenia. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že matka maloletej je navrhovateľkina sestra, ktorá býva u príbuzných, ďalej matka maloletej je užívateľkou omamných látok, je aj závislá na automatoch a maloletá žije s navrhovateľkou odo dňa 08.05.2024. Navrhovateľka sa dozvedela, že maloletá nechodila pravidelne do školy. Matka s maloletou prišla bývať k navrhovateľke, matka bola necelý týždeň u navrhovateľky, potom odišla a maloletá ostala u navrhovateľky dodnes. Z návrhu navrhovateľky vyplýva, že toho času maloletá s navrhovateľkou žijú na území C. O., na adrese D. XX, XXXX J.. Otec maloletej nežije s maloletou, s maloletou je v sporadickom kontakte. Navrhovateľka je na predĺženej rodičovskej dovolenke do septembra 2024 a jej manžel pracuje na živnosť v D.. Navrhovateľka s jej manželom vedie usporiadaný život, s manželom nemajú žiadne závažné problémy a ich deti navštevujú pravidelne školské zariadenie. Navrhovateľka pripojila k svojmu návrhu ako prílohu rodný list maloletej. Ďalšie skutočnosti navrhovateľka neuviedla.

2. Z rodného listu maloletej doloženého v spise (č. I. 2 spisu) a z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov mal súd preukázané, že maloletá E. pochádza z partnerského vzťahu matky W. O. a otca R. J., ktorí sú účastníkmi konania. Podľa odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov, rodičia maloletej nemajú ďalšie vyživovacie povinnosti.

3. Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni súd zistil, že aktuálne navrhovateľka nemá žiaden príjem, ani jej nie sú vyplácané žiadne dávky z dôchodkového, nemocenského, úrazového poistenia či poistenia v nezamestnanosti. Z odpovede na lustráciu v databáze Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Potvrdenie o návšteve školy, súd zistil, že maloletá E. je k dátumu 30.06.2024 evidovaná ako študent denného štúdia jednej zo slovenských škôl (č. I. 23 spisu).

4. Súd zistil, že vo veci starostlivosti súdu o maloletú nebolo doposiaľ rozhodované vo veci samej. Lustráciou v centrálnej databáze súdov súd zistil, že v minulosti boli vo veci starostlivosti súdu o maloletú nariadené nasledovné neodkladné opatrenia: Vo veci vedenej pod sp. zn. B5-61P/9/2021 bolo uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 28.01.2021, sp. zn. B5-61P/9/2021-20, právoplatného dňa 19.03.2021, nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti S. O., nar. XX.XX.XXXX. Toto neodkladné opatrenie bolo zrušené uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 20.05.2021, sp. zn. B5-61P/9/2021-39, právoplatného dňa 17.06.2021.

5. Vo veci vedenej pod sp. zn. 27P/7/2022 na Okresnom súde Bratislava II sa matka maloletej domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 20.01.2022, sp. zn. 27P/7/2022-6, právoplatného dňa 08.03.2022, predbežne zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky a vo zvyšnej časti súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

6. Vo veci vedenej pod sp. zn. 59P/34/2022 na Okresnom súde Bratislava II sa otec maloletej domáhal úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, jeho návrh bol uznesením zo dňa 22.08.2022, sp. zn. 59P/34/2022-14, právoplatného dňa 09.12.2022, odmietnutý.

7. Vzhľadom na skutočnosti uvedené navrhovateľkou preukazujúcich, že maloletá sa s navrhovateľkou zdržuje v C. republike, ide o konanie s cudzím prvkom. Súd skúmal či má právomoc konať v danej veci.

8. Podľa čl. 7 ods. 2 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

9. Týmto právne záväzným aktom v predmetnej veci je Nariadenia Rady (ES) č. 2019/1111 z 25.06.2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (ďalej ako „Nariadenie“), ktoré má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, preto je ho potrebné aplikovať prednostne podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a je priamo vykonateľné v členských štátoch Európskej únie a Spojeného kráľovstva a Írska, s výnimkou Dánska.

10. Podľa ustanovenia článku 7 ods. 1 Nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

11. Podľa ustanovenia článku 11 Nariadenia, ak miesto obvyklého pobytu dieťaťa nemožno určiť a právomoc nemožno určiť podľa článku 10, právomoc majú súdy členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza.

12. Podľa ustanovenia článku 15 Nariadenia, aj v situáciách, keď má právomoc vo veci samej súd iného členského štátu, majú v naliehavých prípadoch súdy členského štátu právomoc prijať predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku daného členského štátu, s ohľadom na: a) dieťa, ktoré sa nachádza v danom členskom štáte, alebo b) majetok, ktorý patrí dieťaťu, a ktorý sa nachádza v danom členskom štáte.

13. Podľa ustanovenia článku 18 Nariadenia, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať vo veci samej a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

14. Podľa ustanovenia článku 105 Nariadenia, toto nariadenie sa uplatňuje od 1. augusta 2022, s výnimkou článkov 92, 93 a 103, ktoré sa uplatňujú od 22. júla 2019.

15. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa ustanovenia § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

17. Podľa ustanovenia § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

18. Podľa ustanovenia § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

19. Pretože pojem „obvyklý pobyt“ nie je definovaný v žiadnom všeobecne záväznom právnom predpise platnom na území Slovenskej republiky, rovnako ako ani v žiadnom medzinárodnom dohovore záväznom pre Slovenskú republiku, súd pri jeho skúmaní vychádzal z jeho sémantického významu ako aj zo skutočností, kde účastníci bývajú, kde pracujú, teda kde sa fakticky prevažne zdržujú. Pojem „obvyklý pobyt“ je potrebné chápať tak, že mu zodpovedá miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte.

20. S poukazom na skutočnosti tvrdené v návrhu, súd konštatuje, že najprv je nutné ustáliť, ktorá krajina je krajinou obvyklého pobytu maloletého dieťaťa. Navrhovateľka vo svojom návrhu tvrdí, že odo dňa 08.05.2024 žije s ňou maloletá na území C.. Súd vykonal vlastné šetrenia a zistil, že maloletá E. navštevuje jednu zo slovenských škôl (viď odsek 3 tohto uznesenia). Pre vyslovenie právomoci vo veci konať súd avšak potrebuje vedieť viac informácií indikujúcich mieru začlenenia do sociálneho a rodinného prostredia a detailnejšie väzby maloletej na uvedené sociálne zložky v odseku 19 tohto uznesenia. Vzhľadom na to, že navrhovateľka nedoložila žiadne potvrdenie o návšteve školského zariadenia maloletou, ďalej aké krúžky, prípadne voľnočasové aktivity maloletá má a robí na území akého štátu, tiež z návrhu nie je zrejmé kto je lekárom maloletej a v ktorej krajine, či z ktorého úradu sú vyplácané rodičovské príspevky na maloletú, súd konštatuje, že v konaní je potrebné najprv vyriešiť otázku krajiny obvyklého pobytu maloletej.

21. Súd poukazuje na skutočnosť, že predmetom konania je zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a s tým súvisiaci návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky). Z tohto dôvodu súd posudzoval právomoc slovenského súdu v spojení s ustanoveniami článku 11 Nariadenia, v spojení s článkom 15 Nariadenia, teda ak nemožno určiť obvyklý pobyt maloletého dieťaťa, právomoc majú sudy členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza. Súd sa zaoberal otázkou či by nemal právomoc na rozhodnutie o pomeroch dieťaťa v naliehavom prípade, ktorý predstavuje jeden zo znakov inštitútu neodkladného opatrenia, avšak v zmysle ustanovenia článku 15, slovenský súd by mal právomoc prijať predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení v tomto prípade iba vtedy, ak by išlo o prípad dieťaťa, ktoré sa nachádza na území Slovenskej republiky. Z návrhu je zrejmé, že maloletá sa aktuálne nachádza na území C. republiky, teda súd nemá právomoc na nariadenie neodkladného opatrenia, ale taktiež ani podľa ustanovenia článku 18 Nariadenia vyhlasuje aj bez návrhu, že nemá právomoc vo veci samej konať.

22. Na základe vyššie uvedeného súd uvádza, že ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, spočívajúci v nedostatku právomoci súdu Slovenskej republiky, a preto súd podľa ustanovenia § 9 CSP v spojení s ustanovením § 161 ods. 1 a 2 CSP, vyhlásil, že nemá právomoc a konanie zastavil.

23. O trovách konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Bratislava II. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) /§ 363 CSP/.